

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 13. februar 2025

Sag 51/2024

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Klaus Søborg Jørgensen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Holbæk den 4. september 2023 (60-3607/2022) og af Østre Landsrets 8. afdeling den 25. april 2024 (S-2487-23).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Reklings, Lars Hjortnæs, Jens Kruse Mikkelsen og Julie Arnth Jørgensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse af straffen, herunder således at straffen gøres betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse.

F har nedlagt påstand om, at T skal betale 705,24 kr. i erstatning for helbredelsesudgifter, jf. erstatningsansvarslovens § 1.

T har nedlagt påstand om, at Fs erstatningskrav ikke tages under påkendelse, subsidiært frifindelse.

Supplerende sagsfremstilling

Af en udateret udtalelse om F fra autoriseret psykolog Pia P. Hedegaard fremgår bl.a.:

”F, (...) er henvist til samtalebehandling hos psykolog af egen læge d. 2/4-24 under henvisningsårsag 1- Røveri, volds- eller voldtægtsoffer til samtalebehandling.

Egen læge skriver i anamnese at der er tale om dt743 Psykisk overgreb og at F er psykisk belastet af tidligere kæreste, der har overfaldt og stalket hende og er idømt fængselsstraf herfor, som er anket. Ny retssag den 24.5., hvor hun skal vidne.

God lindring på nattesøvnen af oxabenz, her ikke taget i dag tiden. Kan afledes når selskab, men alene er der angst og tankemylder. Snak om afledningsmetoder.

Eks mand blev skudt ifm bandekriminalitet for mange år siden, profiterede da af psykologhjælp ...

F havde første samtale hos mig d. 8/5-24 og er fortsat i samtalebehandling, da hun fortsat udviser symptomer på Post Traumatisk Belastningsreaktion i form af angst for at møde GP, flashbacks og natlige mareridt begge dele relateret til situationen med GP. Hun har til dato haft i alt 12 samtaler.

F har til dato haft udgifter til disse samtaler i alt kr. 705,24. F er berettiget til helbredstillæg, derfor den reducerede pris.”

På vegne af F fremsatte advokat Stig Nielsen den 24. januar 2025 krav mod T om dækning af helbredelsesudgifter på 705,24 kr., jf. erstatningsansvarslovens § 1.

Retsgrundlag

Straffelovens § 242 lyder:

”§ 242. Den, der på en måde, som er egnet til at krænke en anden persons fred, systematisk og vedvarende kontakter, forfølger eller på anden måde chikanerer den pågældende, straffes for stalking med bøde eller fængsel indtil 3 år.”

Bestemmelsen blev indsat i straffeloven ved lov nr. 2600 af 28. december 2021 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (Styrket indsats mod stalking) og trådte i kraft den 1. januar 2022.

Af de almindelige bemærkninger til det pågældende lovforslag (Folketingstidende 2021-22, tillæg A, lovforslag nr. L 15, s. 3-6) fremgår bl.a.:

”1. *Indledning*

Stalking har særdeles store fysiske og psykiske konsekvenser for ofrene, og det griber alvorligt ind i deres og familiernes liv og hverdag. Det er derfor afgørende, at samfundet har et effektivt værn mod denne form for chikane og forfølgelse.

Regeringen ønsker derfor at gøre mere for at sikre ofre for stalking imod de gerningspersoner, som ødelægger deres liv, ligesom forurettede skal have bedre og hurtigere hjælp. Regeringen har derfor fremlagt et udspil om stalking med en række forskellige initiativer, der tilsammen skal styrke bekæmpelsen af stalking gennem en umiddelbar kriminalisering af stalking, en konsekvent og forebyggende indsats mod stalking, bedre adgang til tryghed for ofrene og målrettet kompetenceudvikling i politikredsene.

En afgørende komponent i indsatsen er et effektivt strafferetligt værn, så der kan sættes mere håndfast ind over for de personer, der begår stalking.

Med lovforslaget foreslås det derfor, at der i straffeloven indsættes en særskilt bestemmelse om stalking. Straf efter bestemmelsen foreslås i modsætning til den gældende strafbestemmelse i tilholdsloven ikke at forudsætte, at der på forhånd er udstedt et tilhold, opholdsforbud eller sket bortvisning.

Det foreslås endvidere at forurettede i stalkingsager – på samme måder som f.eks. forurettede i sager om vold – skal have ret til at få beskikket en bistandsadvokat.

Desuden foreslås det, at forurettede efter anmodning skal have ret til at blive underrettet ved gerningspersonens løsladelse og udgang.

Herudover foreslås det, at der gives mulighed for videoafhøring af børn under 15 år, hvis barnet eller en af barnets nærmeste er forurettet i en sag om stalking, hvor den mistænkte også er en af barnets nærmeste.

Endvidere foreslås det, at der skal kunne ske varetægtsfængsling i form af en såkaldt retshåndhævelsesarrest, hvis der er særligt bestyrket mistanke om overtrædelse af den foreslåede stalkingbestemmelse, og de øvrige betingelser for varetægtsfængsling er opfyldt.

Endelig foreslås det at indsætte en fire ugers klagefrist i tilholdsloven for at modvirke, at sager om overtrædelser af navnlig tilhold trækker i langdrag og dermed udsætter ofrene for yderligere belastning.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Særskilt stalkingbestemmelse i straffeloven

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Straffeloven

Straffeloven indeholder ikke i dag en særskilt bestemmelse om stalking.

Straffeloven indeholder imidlertid en række andre bestemmelser, som omfatter uønsket kontakt, forfølgelse eller chikane.

Efter straffelovens § 119 a, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år den, som krænker en andens fred ved at kontakte, forfølge eller på anden måde chikanere den pågældende under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme.

Efter straffelovens § 243 straffes for psykisk vold den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Herudover gælder det efter straffelovens § 266, at den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, straffes for trusler med bøde eller fængsel indtil 2 år.

2.1.1.2. Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning

Lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (tilholdsloven) med senere ændringer kriminaliserer i et vist omfang stalking, hvis det sker i forbindelse med, at et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning overtrædes.

Det fremgår af tilholdslovens § 21, stk. 1, at den, der forsætligt overtræder et tilhold efter § 1, et opholdsforbud efter § 3 eller en bortvisning efter § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Af tilholdslovens § 21, stk. 2, fremgår, at det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning skal indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet har haft karakter af ”systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane”.

Det fremgår af bemærkningerne til tilholdslovens § 21, stk. 2, at de forhold, der kan indgå i vurderingen af, om der foreligger skærpende omstændigheder og således er tale om stalking i bestemmelsens forstand, både kan være tidligere og aktuelle overtrædelser af tilhold, opholdsforbud og bortvisning samt overtrædelse af andre bestemmelser, herunder navnlig husfredskrænkelser, trusler, vold og hærværk i forbindelse med eller som udtryk for en aktuel overtrædelse af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning, jf. Folketingstidende, 2011-2012, A, L 10 som fremsat, side 34. Det er endvidere forudsat i bemærkningerne, at straffniveauet som udgangspunkt skal være ubetinget frihedsstraf.

Rigsadvokaten har for så vidt angår straffniveauet for overtrædelse af tilholdslovens § 21, stk. 2, oplyst, at der er tale om sager af meget forskellig karakter, omfang og grovhed. Den foreliggende retspraksis giver således ikke et entydigt billede af straffniveauet i sager, der er henført under tilholdslovens § 21, stk. 2. Dette skyldes bl.a., at tiltalte i mange sager om overtrædelse af et forbud efter tilholdsloven tillige er dømt for andre strafbare forhold, som f.eks. vold og trusler.

Rigsadvokaten har dog oplyst, at straffniveauet i sager, hvor der alene er dømt for overtrædelse af forbud efter tilholdsloven, i praksis ses at være på mellem 40 dages og 4 måneders fængsel. Der udmåles som udgangspunkt en ubetinget fængselsstraf under

henvisning til forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende, 2011-2012, A, L 10 som fremsat, pkt. 3.7.2.1 og 3.7.2.2. I sager, hvor der er dømt for overtrædelser af forbud efter tilholdsloven under skærpene omstændigheder, jf. tilholdslovens § 21, stk. 2, og for overtrædelser af straffeloven, ses der i praksis at være udmålt straffe på mellem 30 dage og 3 år og 3 måneders fængsel.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Stalking kan have særdeles store psykiske, fysiske og sociale konsekvenser for ofrenes liv og hverdag. Der er derfor behov for generelt at styrke indsatsen mod stalking.

Stalking er i dag i et vist omfang kriminaliseret i tilholdslovens § 21, stk. 2, der definerer stalking som systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane. Bestemmelsen kan dog kun finde anvendelse i situationer, hvor gerningspersonen tidligere er meddelt et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning.

Efter Justitsministeriets opfattelse yder den eksisterende regulering ikke et tilstrækkeligt effektivt strafferetligt værn, ligesom den ikke afspejler forbrydelsens alvor. Justitsministeriet finder således, at en særskilt kriminalisering af stalking i straffeloven, uden krav om forudgående tilhold mv., vil sende et vigtigt signal til ofre og gerningsmænd om, at stalking udgør en alvorlig forbrydelse.

Justitsministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at det tidligere i forbindelse med udformningen af tilholdsloven i 2011 blev overvejet at indsætte en selvstændig stalkingbestemmelse i straffeloven, uden krav om forudgående tilhold mv. Strafferetsplejeudvalget anbefalede imidlertid i betænkning nr. 1526/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, side 99ff, den nuværende ordning i tilholdsloven, idet den efter udvalgets opfattelse indebar en bedre beskyttelse af den forurettede end en bestemmelse om straf uden forudgående tilhold. Strafferetsplejeudvalget lagde herved bl.a. vægt på, at der er lavere beviskrav for at udstede tilhold end for at idømme straf, og på at en ordning med et forudgående tilhold var mere forenelig med det grundlæggende retssikkerhedsmæssige krav om, at den, der skal straffes, efter straffebestemmelsens udformning har haft mulighed for at indse, at der begås et strafbart forhold.

Justitsministeriet er endvidere opmærksom på, at også Straffelovrådet i en redegørelse af 15. februar 1988 om spørgsmålet om en eventuel ændring af straffelovens dagældende § 265 overvejede spørgsmålet om kriminalisering af forfølgelse og chikane uden forudgående advarsel. Straffelovrådet fandt i den forbindelse, at en forudgående advarsel udgjorde en passende afgrænsning af det strafbare område, og at det derfor var nødvendigt at bevare denne forudsætning for straf for den pågældende adfærd.

Justitsministeriet er enig med Straffelovrådet og Strafferetsplejeudvalget i, at tilholdsordningen er et vigtigt led i bekæmpelsen af forfølgelse og chikane.

I takt med den teknologiske udvikling er der imidlertid opstået nye metoder, hvormed gerningspersoner kan udsætte ofre for massiv forfølgelse og chikane. Justitsministeriet finder således, at behovet for et styrket strafferetligt værn mod chikanerende adfærd er øget siden hhv. 1988 og 2011. Særligt den øgede brug af sociale medier har muliggjort nye former for forfølgelse, bl.a. gennem brugen af falske profiler, og sådan digital stalking kan være særdeles intensivt og forstyrrende for offeret.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er behov for et styrket strafferetligt værn mod stalking, hvor offeret er i centrum.

Justitsministeriet finder det samtidig – herunder i forlængelse af Strafferetsplejeudvalgets betragtninger om beviskrav – hensigtsmæssigt at opretholde den nuværende mulighed for efter tilholdsloven at give et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning. Justitsministeriet finder således, at forbudsordningen efter tilholdsloven fortsat vil kunne være et effektivt redskab, der kan medvirke til at beskytte personer mod at blive udsat for forfølgelse eller chikane, såfremt den suppleres af en særskilt stalkingbestemmelse i straffeloven uden krav om forudgående tilhold mv. Det forudsættes i den forbindelse, at de to ordninger – afhængigt af de nærmere omstændigheder – vil kunne anvendes parallelt i henholdsvis et forvaltningsretligt og strafferetligt spor, ligesom de også vil kunne anvendes uafhængigt af hinanden, f.eks. fordi forurettede ikke måtte ønske et forudgående tilhold mv.

Der lægges dog med lovforslaget op til at ophæve den gældende bestemmelse i tilholdslovens § 21, stk. 2, hvorefter det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af et tilhold mv., skal indgå som en skærpene omstændighed, at forholdet har udgjort et led i en systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane. Sådanne overtrædelser af tilholdsloven, der har karakter af stalking, bør således efter Justitsministeriets opfattelse fremover straffes efter den foreslåede nye bestemmelse i straffeloven, der dermed generelt kommer til at omfatte stalking, uanset om der er udstedt et forudgående tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Justitsministeriet foreslår, at der indsættes en ny bestemmelse i straffeloven som § 242, hvorefter den, som på en måde, der er egnet til at krænke en anden persons fred, systematisk og vedvarende kontakter, forfølger eller på anden måde chikanerer den pågældende, straffes for stalking med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Den foreslåede bestemmelse forudsætter, at gerningspersonens adfærd udgør en krænkelse af forurettedes fred. Det forudsættes i den forbindelse, at bestemmelsen omfatter adfærd, der generelt er egnet til at udgøre en fredskrænkelse. Bestemmelsen indebærer imidlertid ikke et krav om, at forurettede i det konkrete tilfælde har følt sig krænket. Strafbarheden afhænger derfor ikke af, om adfærden har påført den forurettede psykiske skader eller lignende.

Hvorvidt et tilfælde af kontakt, forfølgelse eller chikane kan karakteriseres som egnet til at krænke forurettedes fred og dermed som en overtrædelse af bestemmelsen, vil skulle afgøres ud fra en konkret helhedsvurdering af sagens omstændigheder.

Det forudsættes, at straffen for førstegangstilfælde af overtrædelse af den foreslåede bestemmelse som udgangspunkt ikke bør udmåles lavere end 40 dages ubetinget fængsel. Der vil ved straffens udmåling bl.a. skulle lægges vægt på karakteren, omfanget og varigheden af den krænkende adfærd, forurettedes forhold til gerningspersonen og de konsekvenser, som adfærden har haft for forurettede og eventuelt dennes pårørende. Straffen vil således også i førstegangstilfælde kunne udmåles til mere end 40 dages ubetinget fængsel, hvis gerningsmanden eksempelvis over en periode har udsat den forurettede

for mange eller meget grove tilfælde af uønsket kontakt, forfølgelse eller anden chikane. Endvidere forudsættes det, at det ved straffens fastsættelse vil skulle indgå som en skærpende omstændighed, at tiltalte tidligere er straffet for stalking eller overtrædelser af tilhold, eller at forurettede befinder sig i en situation, hvor forurettede er påtvunget en vis kontakt med gerningspersonen. Som eksempel herpå kan nævnes, at gerningspersonen er forælder til forurettedes mindreårige børn, eller at forurettede og gerningspersonen er kollegaer.

Fastsættelsen af straffen vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen. De angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Domstolene vil også undtagelsesvist, herunder hvis gerningsmandens forhold tilsiger dette, kunne fravige udgangspunktet om, at der skal udmåles en ubetinget fængselsstraf, og i stedet fastsætte en betinget dom, eventuelt med vilkår om f.eks. behandling, jf. reglerne om betinget fængsel i straffelovens kapitel 7.

Det forudsættes, at tilholdslovens regler om udstedelse af tilhold, opholdsforbud og bortvisning vil skulle anvendes på samme vis som hidtil.

Har politiet rejst sigtelse efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242, forudsættes det at give politiet anledning til at overveje, om forurettede skal vejledes om reglerne i tilholdsloven, jf. vejledningspligten i tilholdslovens § 15. Det betyder, at det efter omstændighederne vil kunne være relevant at vejlede forurettede om, at tilhold, opholdsforbud eller bortvisning kan besluttes på dennes anmodning.

Det forudsættes endvidere, at tilholdslovens § 21, stk. 1, hvorefter den, der forsætligt overtræder et tilhold efter § 1, et opholdsforbud efter § 3 eller en bortvisning efter § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, opretholdes uændret, og at der kan straffes i sammenstød med overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242. Det foreslås imidlertid, at tilholdslovens § 21, stk. 2, hvorefter det ved fastsættelse af straffen efter stk. 1, skal indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet har haft karakter af systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane, ophæves.

Overtrædelser af tilhold, opholdsforbud og bortvisninger, som har karakter af stalking, og som hidtil har været omfattet af strafskærpselsbestemmelsen i tilholdslovens § 21, stk. 2, vil således fremover skulle straffes efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242.”

Anbringender

T har anført navnlig, at ubetinget fængsel i 40 dage er for streng en straf. Straffen bør udmåles til fængsel i færre dage, og under alle omstændigheder bør straffen gøres betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 242, at hensigten var at styrke indsatsen mod stalking og herunder hæve strafferammen fra 2 til 3 år, men det kan ikke udledes af forarbejderne, at hensigten var at skærpe straffniveauet for stalking i førstegangstilfælde. Retspraksis vedrørende overtrædelse af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, der ligger forud for indførelsen af § 242, er derfor fortsat relevant.

Selv om det af forarbejderne til § 242 fremgår, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen i førstegangstilfælde ikke bør udmåles lavere end 40 dages ubetinget fængsel, fremgår det ligeledes af forarbejderne, at straffastsættelsen beror på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i den enkelte sag. Forarbejderne efterlader dermed et vist spillerum for undtagelsesvis brug af mildere og betingede domme, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste.

I den foreliggende sag omfatter overtrædelsen af straffelovens § 242 i alt 12 handlinger begået i 2022 over en periode på tre måneder. Handlingerne omfatter to sms-beskeder, to Messenger-beskeder, fire breve/gaver, en henvendelse i et indkøbscenter, en personlig henvendelse på forurettedes adresse og to forsøg på Messenger-opkald til forurettede. Ingen af handlingerne havde en truende eller nedladende karakter.

Overtrædelsen er i den nedre del af bestemmelsens anvendelsesområde og er et eksempel på, hvornår der bør straffes mildere end udgangspositionen på 40 dages ubetinget fængsel. Han er ustraffet og har gode personlige forhold, og det tilsiger, at der idømmes en betinget straf, jf. herved UfR 2019.2402 H.

Fs erstatningskrav, der først er fremsat for Højesteret to uger før hovedforhandlingen, kan ikke tages under påkendelse, fordi oplysningerne til støtte for kravet er ufuldstændige, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1. Hvis kravet tages under påkendelse, skal der ske frifindelse, fordi F ikke har dokumenteret årsagssammenhæng mellem stalkingen og hendes udgift til psykologbehandling. Efter psykologudtalelsen kan det således ikke afvises, at der foreligger konkurrerende skadesårsager.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at straffen er udmålt i et passende niveau, og påstanden om skærpelse er navnlig nedlagt for at stille Højesteret frit.

Efter forarbejderne til straffelovens § 242 skal straf for førstegangstilfælde af stalking som udgangspunkt ikke udmåles lavere end 40 dages ubetinget fængsel. Der skal ved straffens udmåling bl.a. lægges vægt på karakteren, omfanget og varigheden af den krænkende adfærd, forurettedes forhold til gerningspersonen og de konsekvenser, som adfærden har haft for forurettede og eventuelt dennes pårørende.

Det må tillægges vægt i skærpende retning, at T over en periode på mere end tre måneder har kontaktet F på flere forskellige måder, herunder via sociale medier, på sms, ved opkald, med breve og en gave, som blev afleveret i Fs postkasse. T har desuden to gange opsøgt F personligt, bl.a. på hendes bopæl, hvilket må anses for særligt ubehageligt og utryghedsskabende.

Derudover må det i skærpende retning tillægges vægt, at T fortsatte med at kontakte F til trods for, at hun og hendes familie utvetydigt havde tilkendegivet, at kontakten var uønsket, og at politiet fem gange opfordrede T til at holde op med at kontakte F.

Under disse omstændigheder er der ikke grundlag for at udmåle en lavere straf end 40 dages fængsel. Uanset at T ikke tidligere er straffet og i øvrigt har gode personlige forhold, foreligger der ikke sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for undtagelsesvis at gøre straffen betinget, herunder med vilkår om samfundstjeneste.

F har anført navnlig, at T er forpligtet til at erstatte hendes udgifter til psykologbehandling på indtil videre 705,24 kr., som hun er påført som følge af hans stalking af hende, jf. erstatningsansvarslovens § 1.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er ved landsrettens dom fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 242 ved fra april til juli 2022 som led i en systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane i flere tilfælde at have kontaktet sin ekskæreste F via sociale medier, sms, Messenger-opkald, brev og to personlige henvendelser på en måde, som var egnet til at krænke hendes fred. Straffen blev fastsat til ubetinget fængsel i 40 dage.

For Højesteret angår sagen strafudmålingen. Derudover har F rejst et erstatningskrav.

Straffastsættelse efter straffelovens § 242

Med straffelovens § 242 blev stalking særskilt kriminaliseret uden krav om forudgående tilhold mv. Det er anført i forarbejderne, at der skal sættes mere håndfast ind over for personer, der begår stalking, fordi stalking er en alvorlig forbrydelse, der kan have særdeles store psykiske, fysiske og sociale konsekvenser for ofrenes liv og hverdag. Det er også anført, at der i takt med den teknologiske udvikling er opstået nye metoder til at udsætte ofre for massiv forfølgelse og chikane. Særligt den øgede brug af sociale medier har muliggjort nye former for forfølgelse (Folketingstidende 2021-22, tillæg A, lovforslag nr. L 15, s. 3-4).

Som anført i Højesterets dom af 16. november 2023 (UfR 2024.404) fremgår det af forarbejderne til straffelovens § 242, at straffen for førstegangstilfælde af overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt ikke bør udmåles lavere end 40 dages ubetinget fængsel.

Det fremgår af forarbejderne, at domstolene undtagelsesvis, herunder hvis gerningsmandens forhold tilsiger dette, vil kunne fravige udgangspunktet om, at der skal udmåles en ubetinget fængselsstraf, og i stedet idømme en betinget straf, eventuelt med vilkår om f.eks. behandling, jf. straffelovens kapitel 7 (Folketingstidende 2021-22, tillæg A, lovforslag nr. L 15, s. 5 og 15-16). Forarbejderne omtaler ikke muligheden for at idømme en betinget straf med vilkår om samfundstjeneste.

På denne baggrund finder Højesteret, at forarbejderne til straffelovens § 242 må forstås sådan, at overtrædelse af bestemmelsen kun i helt særlige tilfælde kan straffes med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Herudover er der mulighed for undtagelsesvis at fravige udgangspunktet om ubetinget fængsel, hvis gerningsmandens forhold giver grundlag for at idømme en rent betinget straf, eventuelt en betinget straf med vilkår om f.eks. behandling.

Strafudmåling i den konkrete sag

T, der ikke tidligere er straffet, er fundet skyldig i stalking ved over en periode på ca. 3 måneder i flere tilfælde at have kontaktet ekskæresten F via sociale medier, sms, opkald, brev og to personlige henvendelser, i det ene tilfælde på hendes bopæl. Det skete til trods for, at F flere

gange havde meddelt ham, at hun ikke ønskede kontakt til ham, at forholdet var slut, og at han skulle lade hende være. I den periode, hvor stalkingen fandt sted, var T fem gange i kontakt med politiet, der opfordrede ham til ikke at kontakte F. Efter stalkingen er hun af egen læge henvist til psykologbehandling på grund af bl.a. angst og søvnproblemer.

Højesteret tiltræder på den anførte baggrund, at straffen er fastsat til fængsel i 40 dage, og at der ikke er grundlag for at gøre straffen betinget.

Erstatningskrav

Højesteret finder, at F har godtgjort, at Ts stalking har påført hende en psykisk skade. Hun har haft udgifter til psykologbehandling (egenbetaling) på 705,24 kr. T skal derfor erstatte hende dette beløb, jf. erstatningsansvarslovens § 1. Kravet forrentes som nedenfor bestemt, jf. lovens § 16.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

T skal betale 705,24 kr. til F med rente fra den 24. februar 2025.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale 705,24 kr. til F med rente fra den 24. februar 2025.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.